

Monitor deelnemerservaringen Wet toekomst pensioenen

Rapport Ipsos I&O

Colofon

Uitgave

Ipsos I&O

Zuiderval 70
7543 EZ Enschede

Amstelveenseweg 760
1081 JK Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Ericssonstraat 2
5121 ML Rijen

Rapportnummer

2025/245

Datum

november 2025

Opdrachtgever

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Auteurs

Melle Conradie
Sara Kellij

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Managementsamenvatting	4
2	Inleiding	7
3	Onderzoeksverantwoording	8
4	Beoordeling pensioenuitvoerder	10
5	Bekendheid nieuwe pensioenregels	16
6	Sentiment nieuwe pensioenregels	22
7	Informatie, waardering en impact	26
A	Bijlagen	33

1 Managementsamenvatting

Ipsos I&O voerde in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid online vragenlijstonderzoek uit onder (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden over de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Aan het online vragenlijstonderzoek deden tussen 13 november en 24 november 2025 in totaal 998 gepensioneerden, 923 actieve pensioendeelnemers en 428 gewezen pensioendeelnemers mee.

Beoordeling pensioenuitvoerder

- Nederlanders zijn duidelijk tevreden over hun pensioenuitvoerder en geven hun gemiddeld een 7,4. De helft (51%) geeft een 8 of hoger en acht procent geeft een onvoldoende.
- Het oordeel heeft voornamelijk te maken met hoe men door de pensioenuitvoerder op de hoogte wordt gehouden en benaderd (54%). Ook de persoonlijke ervaring (34%) en de (verwachte) hoogte van het pensioen (30%) spelen een belangrijke rol.
- Men geeft gemiddeld een 7,6 aan de informatie die men over het pensioen ontvangt van de pensioenuitvoerder. Een meerderheid (58%) geeft een 8 of hoger en zeven procent een 5 of lager.
- De hulp die de pensioenuitvoerder biedt bij vragen, is voor de helft (50%) niet goed te beoordelen. Degenen die dit wel kunnen zijn hierover overwegend positief en geven gemiddeld een 7,5.

Bekendheid nieuwe pensioenregels

- Negen op de tien Nederlanders (90%) zeggen over de nieuwe pensioenregels gehoord te hebben. Een vijfde (19%) acht zichzelf inhoudelijk goed op de hoogte. Deelnemers van pensioenfondsen die begin 2026 nog niet gaan invaren, geven vaker dan anderen aan goed op de hoogte te zijn van de nieuwe regels (20% versus 15% bij pensioenfondsen die begin 2026 invaren).
- Van degenen die iets van de inhoud van de nieuwe regels weten, begrijpen twee op de vijf (39%) naar eigen zeggen goed dat het pensioen anders geregeld moet worden. Vijftien procent begrijpt dat niet.
- De helft van de mensen (49%) vindt de nieuwe pensioenregels persoonlijker. Een kwart vindt ze transparanter (23%). Respectievelijk 11 procent en 23 procent is het hier niet mee eens.
- Per saldo denkt men minder over de pensioentransitie te weten dan anderen: twee op de vijf (40%) schatten in dat anderen meer weten dan zichzelf en veertien procent denkt dat zichzelf meer weten.

Sentiment nieuwe pensioenregels

- Een derde van de Nederlanders (34%) is geïnteresseerd in de nieuwe regels voor pensioen. Daarnaast voelt men zich vooral machteloos (31%), waakzaam (30%) en onzeker (25%). Negen procent voelt zich gerustgesteld.
- Veertien procent van de Nederlanders verwacht er met het nieuwe pensioenstelsel op vooruit te gaan. Een vijfde (19%) verwacht juist dat het slechter wordt voor hen. Het merendeel denkt dat het niet uitmaakt (43%) of vindt het lastig in te schatten of weten niet of ze erop voor- of achteruit gaan (23%).
- Twee op de drie Nederlanders (63%) hebben er vertrouwen in dat hun pensioenuitvoerder zorgt voor een goede overgang naar de nieuwe pensioenregeling. Tegelijkertijd hebben minder mensen er vertrouwen in dat hun pensioenuitvoerder ervoor zorgt dat ze er in de nieuwe pensioenregeling niet op achteruit gaan (43%) en dat de pensioenuitvoerder handelt in hun belang (29%).

Informatie, waardering en impact

- Zeven op de tien Nederlanders (70%) zagen in de zes maanden voorafgaand aan het onderzoek informatie van hun pensioenuitvoerder over de nieuwe pensioenregeling.
- Men zag vooral informatie via e-mails (32%) en online nieuwsbrieven (20%). Acht procent had in de afgelopen zes maanden contact met een medewerker.
- Degenen die informatie zagen, vonden dit meestal begrijpelijk (58%). De helft vond het ook duidelijk (46%). Een kwart vond dat de communicatie veel informatie bevatte die nieuw voor hen was.
- Twee derde van de Nederlanders (61%) zegt te weten waar ze terecht kunnen met vragen over hun pensioen. Eén op zeven (14%) weet dit niet goed.
- Een kwart van de Nederlanders (25%) zegt zich meer in het eigen pensioen te verdiepen door alle berichtgeving over de nieuwe pensioenregeling. Een derde (36%) is het oneens met deze stelling.
- Driekwart van de Nederlanders (74%) haalt informatie over nieuwe pensioenregels ook uit andere bronnen dan via hun pensioenuitvoerder. Dit gebeurt voornamelijk via nieuwswebsites (39%), kranten of magazines (37%) en televisie (29%).

Verschillen tussen gepensioneerden, gewezen en actieve deelnemers

- Gepensioneerden zijn op veel aspecten positiever over hun pensioenuitvoerder en de nieuwe regels dan gewezen en actieve deelnemers. Actieve deelnemers zijn op een aantal aspecten iets minder positief.
- **Gepensioneerden** geven vaker dan anderen een 8 of hoger als waardering voor hun pensioenuitvoerder. Ook zijn ze meer tevreden over de informatievoorziening van hun pensioenuitvoerder en zijn ze beter op de hoogte van de nieuwe regels. De gevoelens ten aanzien van de nieuwe regels zijn onder gepensioneerden vaker positief. Zo zijn ze vaker tevreden en hoopvol erover. Ze hebben er vaker vertrouwen in dat de pensioenuitvoerder zorgt voor een goede overgang naar de nieuwe pensioenregeling en zorgt dat ze er niet op achteruit gaan. Ook zijn ze vaker gerust op de overgang. Vaker dan anderen zoeken zij zelf informatie over hun pensioen op de website van hun pensioenuitvoerder. Meer dan anderen halen zij hun info over de nieuwe regels uit kranten of magazines en televisie.
- **Gewezen deelnemers** beoordelen het pensioenfonds dat ze beoordelen vaker met een onvoldoende. Ook zijn ze minder positief over de informatievoorziening van hun pensioenuitvoerder. Ze ervaren de nieuwe regels naar verhouding vaker als niet persoonlijker. Ook zijn ze naar verhouding niet hoopvol over de nieuwe regels. Gewezen deelnemers zien minder informatie over de nieuwe pensioenregels dan anderen. De ontvangen informatie beoordelen ze frequenter dan anderen als onvolledig.
- **Actieve deelnemers** bouwen nog pensioen op en baseren het oordeel over hun pensioenuitvoerder relatief vaak op hoe bekenden en collega's over de pensioenuitvoerder spreken. Een vijfde van de actieve deelnemers (19%) vindt de nieuwe de nieuwe regels niet transparanter. Dat is een kleiner aandeel dan onder gewezen deelnemers (30%) en gepensioneerden (24%)

2 Inleiding

Aanleiding

Momenteel ondergaat het Nederlandse pensioenstelsel een fundamenteel hervormingsproces. In de zomer van 2023 is de Wet toekomst pensioenen ingegaan. De doelen van de nieuwe wet zijn eerder perspectief op een koopkrachtig pensioen, een transparanter en meer persoonlijk pensioenstelsel en betere aansluiting bij de ontwikkelingen in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Met de wet gaat Nederland over op een nieuw systeem, zoals vastgelegd in het pensioenakkoord. Dit brengt uitdagingen met zich mee op het gebied van risicodeling en herverdelingsvraagstukken. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) wil inzicht verkrijgen in hoe (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden het nieuwe stelsel en de transitie daarnaartoe ervaren. Om dit in beeld te brengen voert Ipsos I&O in opdracht van SZW online vragenlijstonderzoek uit. Deze monitor wordt periodiek herhaald zodat we ontwikkeling in de tijd in kaart kunnen brengen.

Doelstelling en onderzoeksvragen

SZW wil met de monitoring meten in hoeverre het pensioenstelsel als transparanter en persoonlijker wordt ervaren. De centrale vraag van het onderzoek luidt:

“Hoe ervaren (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden het nieuwe pensioenstelsel en de transitie hiernaartoe?”

Hieronder vallen de volgende deelvragen:

- 1 Hoe beoordelen (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden hun pensioenuitvoerder en diens informatievoorziening over het nieuwe stelsel en de transitie daarnaartoe?
- 2 In welke mate zijn (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden bekend met de nieuwe pensioenregels?
- 3 Hoe ervaren (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden de transitie?

3 Onderzoeksverantwoording

Afbakening van het onderzoek

We onderscheiden in dit onderzoek drie hoofdoelgroepen:

- 1 Gepensioneerden;
- 2 Gewezen pensioendeelnemers: niet-gepensioneerden, die eerder deelnamen aan een pensioenregeling, maar hier nu geen pensioen meer opbouwen;
- 3 Actieve pensioendeelnemers: niet-gepensioneerden, die pensioen opbouwen via een bepaalde pensioenregeling.

Mensen die geen pensioen opbouwen en dit ook nooit hebben gedaan, vallen buiten de doelgroep van het onderzoek.

Naast de drie hoofdoelgroepen maken we in deze rapportage onderscheid naar type pensioenuitvoerder waar men pensioen opbouwt, heeft opgebouwd of ontvangt. Hierbij onderscheiden we premiepensioeninstellingen¹, verzekeraars en pensioenfondsen. Tot slot splitsen we in deze rapportage deelnemers uit naar pensioenfondsen die al zijn overgegaan naar het nieuwe stelsel (en invaren) of dit begin 2026 doen en deelnemers van pensioenfondsen die begin 2026 nog niet overgaan. Aangezien de pensioenfondsen die al zijn overgegaan naar het nieuwe stelsel ook invaren, wordt in deze rapportage onderscheid gemaakt tussen pensioenfondsen die al zijn *ingevaren* en pensioenfondsen die (nog) niet zijn *ingevaren* en (daarmee) ook niet zijn overgestapt naar het nieuwe stelsel.

Dataverzameling en respons

Het onderzoek vond plaats in het I&O Research Panel. Na het aanscherpen van de vragenlijst, benaderden we eerst een deel van de doelgroep via een online vragenlijst (softlaunch). Uit deze softlaunch, met bijbehorende checks, kwamen geen onvolkomenheden naar voren waarna we de vragenlijst uitzetten onder de rest van de steekproef. In eerste instantie nodigden we 4.177 panelleden uit op 13 november. Op 21 november verstuurden we een herinnering en schreven we – vanwege achterblijvende deelnames – een extra steekproef van 1.598 panelleden aan. In totaal deden tussen 13 november en 24 november 2025 deden in totaal 2.349 respondenten mee aan het onderzoek. Dit is een respons van 32 procent.

---

¹ Een premiepensioeninstelling (PPI) biedt pensioenregelingen aan waarbij de premie vaststaat, maar niet de hoogte van de uiteindelijke pensioenuitkering.

Achtergrondkenmerken deelnemers

De onderstaande tabel geeft de verdeling van de respondenten naar achtergrondkenmerken weer. Als men zowel gewezen als actief deelnemer van een pensioenfonds is, is men toebedeeld aan een van de twee groepen: willekeurig heeft 1 op de 4 respondenten vragen gekregen over de pensioenuitvoerder waarvan men gewezen deelnemer is en 3 op 4 hebben vragen gekregen over de pensioenuitvoerder waarvan ze actief deelnemer zijn.

Doelgroep	Aantal	%	Pensioenuitvoerder	Aantal	%	Invaren uiterlijk begin 2026	Aantal	%
Gewezen	428	18%	Verzekeraar	281	12%	Ja	536	23%
Actief	923	39%	Premiepensioen-instelling	104	4%	Nee	1.813	77%
Gepensioneerd	998	42%	Pensioenfonds	1.964	84%			
Totaal	2.349	100%	Totaal	2.349	100%	Totaal	2.349	100%

Weging

De resultaten van gewezen en actieve deelnemers zijn gewogen naar leeftijd, geslacht en opleidingsniveau. Daarmee zijn de resultaten representatief voor deze kenmerken. Omdat van gepensioneerden geen cijfers bekend zijn over leeftijd, geslacht en opleidingsniveau, is deze groep niet gewogen. Naar verhouding zijn er onder de gepensioneerden in de respons iets meer mannen (55% versus 50% in gewogen groepen) en lageropgeleiden (29% versus 13% in gewogen groepen).

Om een totaalcijfer te berekenen is de groep gepensioneerden gewogen naar het aandeel gepensioneerden in de volwassen bevolking (27%) op basis van cijfers van De Nederlandse bank en het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Leeswijzer

Hoofdstuk 4 tot en met 6 van dit rapport behandelen de resultaten onderzoek. Allereerst gaan we in op de beoordeling van de pensioenuitvoerder in hoofdstuk 4. De bekendheid met de nieuwe pensioenregels wordt in hoofdstuk 5 behandeld. In hoofdstuk 6 komt het sentiment met betrekking tot de nieuwe pensioenregels aan bod. Hoofdstuk 7 gaat in op waardering en impact van de ontvangen informatie.

De percentages in deze rapportage worden afgerond op hele cijfers. Hierdoor tellen de percentages in sommige figuren en tabellen op tot 99 of 101 procent. We benoemen verschillen tussen subgroepen in de tekst. Hierbij gaat het altijd om significante verschillen ($p < .05$). De totaalgroep van het onderzoek noemen we *Nederlanders*, bijvoorbeeld ‘de meerderheid van de Nederlanders vindt’. Feitelijk gaat het echter om Nederlanders die pensioen opbouwen, dit in het verleden hebben gedaan en/of pensioen ontvangen.

4 Beoordeling pensioenuitvoerder

Nederlanders tevreden over eigen pensioenuitvoerder

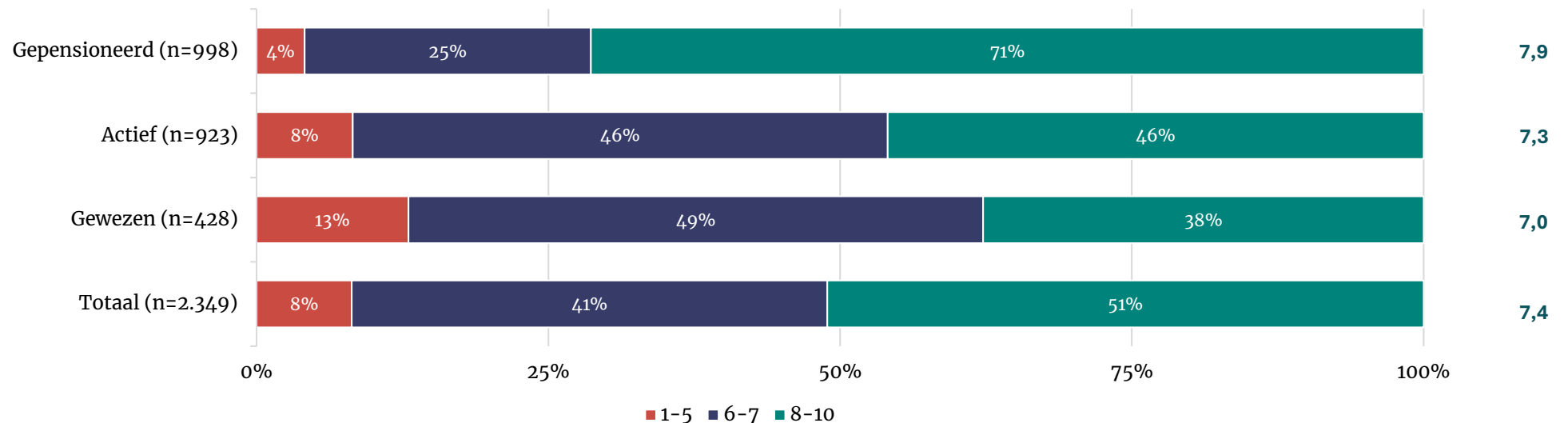
- De helft van de Nederlanders (51%) is goed te spreken over de eigen pensioenuitvoerder en beoordeelt deze met rapportcijfer 8 of hoger.
- Twee op de vijf (41%) geeft een 6 of een 7 en acht procent geeft een onvoldoende.
- Gemiddeld geven Nederlanders een 7,4 aan hun pensioenuitvoerder.

Resultaten subgroepen

- Gepensioneerden geven gemiddeld vaker een 8 of hoger (71%).
- Gewezen deelnemers geven het pensioenfonds dat ze beoordelen vaker met een onvoldoende (13%)
- Is men aangesloten bij een pensioenfonds, dan geeft 55 procent een 8 of hoger. Onder pensioendeelnemers van verzekeraars is dat een derde (36%) geeft een 8 of hoger) en van premiepensioeninstelling een vijfde (19% geeft een 8 of hoger).
- De gemiddelde waardering is onder deelnemers van pensioenfondsen die uiterlijk begin 2026 invaren (rapportcijfer: 7,5) hoger dan die onder andere pensioenfondsen (7,2).

Hoe tevreden bent u over uw pensioenuitvoerder in zijn geheel? Kunt u dit aangeven met een rapportcijfer?
Een 1 staat voor 'zeer ontevreden' en een 10 voor 'zeer tevreden'.

Gemiddelde

Toelichtingen bij tevredenheid pensioenuitvoerder

Cijfer 1-5 (8% van totaal)

- *Heb 7 jaar als uitzendkracht gewerkt als buschauffeur, en ontvang nu het schamele pensioen-bedrag van 53 euro per maand.*
- *Beschikbare premie is een model waar ik het fundamenteel oneens ben. 6 slechte maanden voor je pensioen en je kan opeens een groot gedeelte kwijtzijn.*
Niet omdat jij daarvoor koos maar omdat iemand anders dat wilde.
- *Zeer laag pensioen ondanks 28 jaar pensioen betaald via salaris, slechte uitleg ook bij nieuwe stelsel.*

Cijfer 6-7 (41% van totaal)

- *Bij de omzetting van opbouw naar uitkerend pensioen blijft er veel geld achter bij de tussenmaatschappijen om het geld naar de uitkerende instantie te stallen.*
- *Bureaucratische organisatie. Niet echt toegankelijk voor leden. Algemene kosten lijken mij te hoog. Je verwacht een sobere en degelijke organisatie. Ze zijn te veel bezig met randzaken, eigen personeel verwennen en zitten in een te luxe pand. Dat gaat allemaal te kosten van pensioen opbrengsten.*
- *Ik vind het rendement goed, maar ben het niet eens met alle beleggingen.*
- *Op een klein hiaat na geen problemen ondervonden.*
- *Redelijk tevreden over voorlichting en de uitvoering van mijn pensioen.*
- *tot nu toe geen problemen gehad. Weet niet wat er komen gaat. Ik ben wel sceptisch.*

Cijfer 8-10 (51% van totaal)

- *Ik ben met pre pensioen. Heb daarbij de site geraadpleegd en kon de informatie erg goed vinden, daarnaast kreeg ik vlot antwoord op mijn vragen.*
- *Komen afspraken na en zie geen problemen. Informeren goed.*
- *Ik word goed op de hoogte gehouden en kan makkelijk contact met hen krijgen zowel persoonlijk als privé inlog.*
- *Alles zeer duidelijk en bij vragen via de website te vinden. Ook telefonisch goede uitleg.*
- *Prima pensioen opbouw daar hebben ook al naar het nieuwe pensioenstelsel over gestapt met een forse loonsverhoging.*
- *Hoog waardevast pensioen. Duidelijke communicatie.*
- *Duidelijke info en betrouwbare betaaldagen.*
- *Goede duidelijke informatie, eenvoudige. Website eenvoudig programma om je pensioen uit te rekenen.*
- *Duidelijke site, makkelijk en veilig inloggen om betalingsbedragen en uitbetalingsdata te vinden.*
- *Houden mij goed op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen.*

Op de hoogte houden draagt bij aan waardering

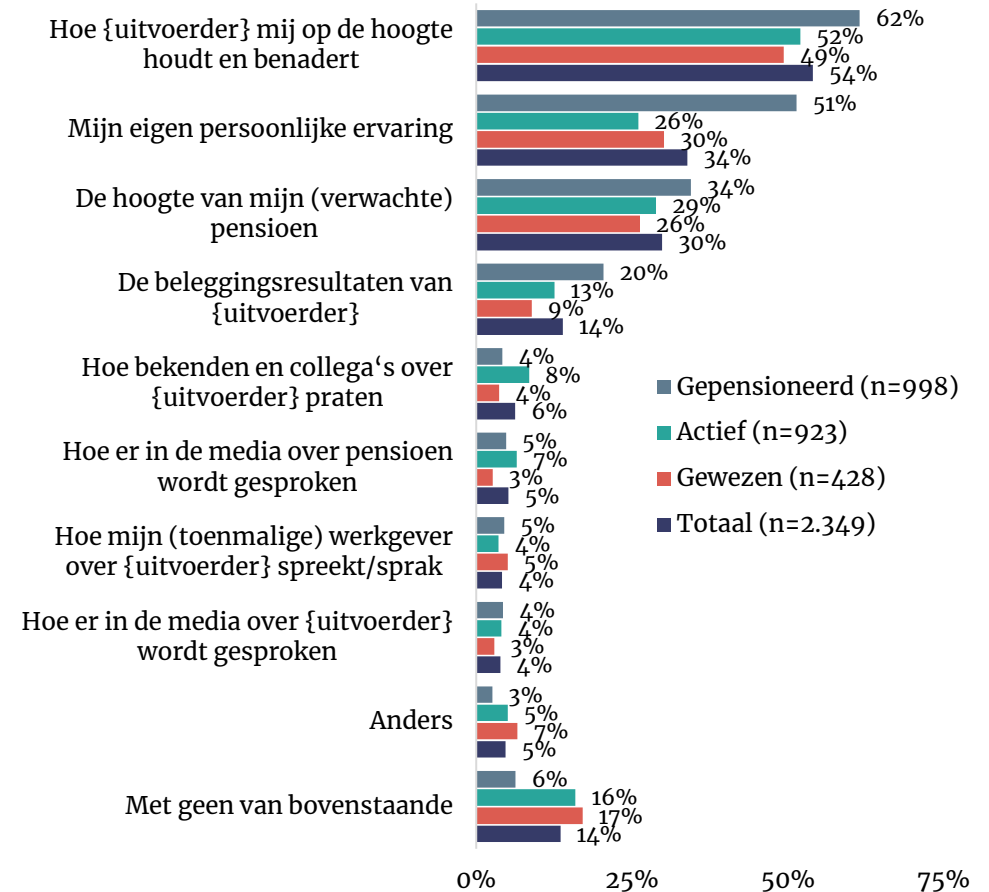
- De helft van de Nederlanders (54%) noemt dat hoe ze op hoogte werden gehouden door de pensioenuitvoerder invloed had op de waardering.
- Daarna volgen de eigen persoonlijke ervaring (34%) en de (verwachte) hoogte van het pensioen (30%) als belangrijkste factoren.

Resultaten subgroepen

- Mensen die een 8 of hoger aan hun pensioenuitvoerder noemen nog vaker dat dit te maken heeft met hoe ze op hoogte worden gehouden (70%).
- Gepensioneerden noemen vaker dan anderen hoe ze op hoogte worden gehouden (62%), de eigen ervaring (51%) en de beleggingsresultaten (20%).
- Actieve deelnemers baseren hun oordeel relatief vaker op hoe anderen over de pensioenuitvoerder spreken (8%).
- Deelnemers van pensioenfondsen die begin 2026 nog niet invaren, noemen vaker dan anderen dat hun cijfer te maken heeft met hun eigen persoonlijke ervaring (37%) en de hoogte van het (verwachte) pensioen (32%).

Heeft het cijfer dat u zojuist heeft gegeven (ook) te maken met een of meer van de volgende zaken?

Meeste mensen tevreden over informatievoorziening pensioenuitvoerder

- Zes op de tien Nederlanders (58%) geven een 8 of hoger aan hun pensioenuitvoerder als het gaat om de informatievoorziening. Een kwart (28%) geeft een 6 of een 7 en zeven procent vindt de informatievoorziening onvoldoende.
- Gemiddeld beoordeelt men de informatievoorziening met een 7,6.

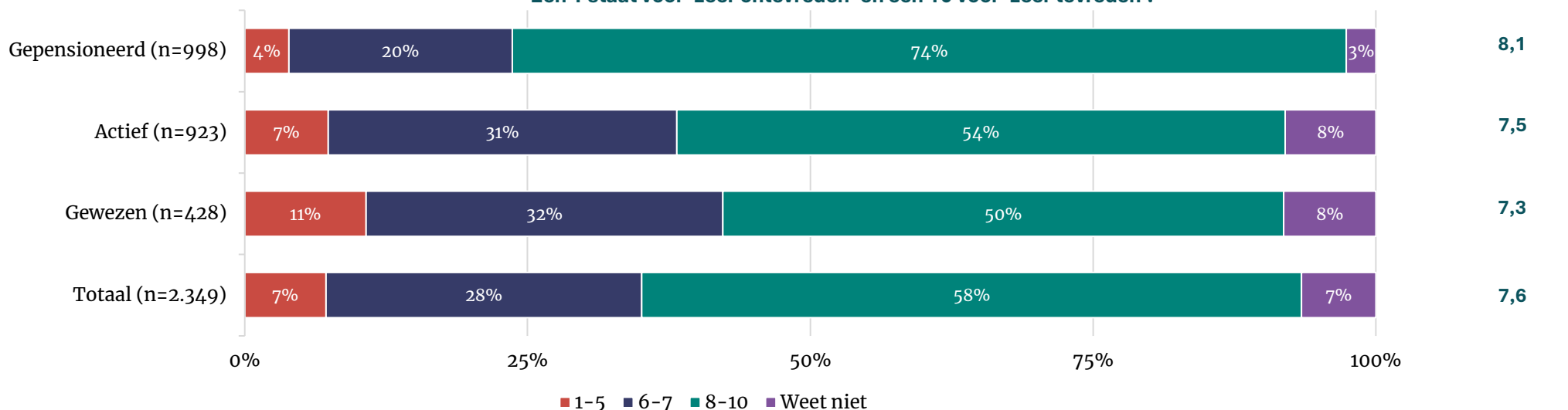

Resultaten subgroepen

- Gepensioneerden geven gemiddeld het hoogste cijfer aan de informatievoorziening (8,1). Gewezen deelnemers zijn het meest negatief over de pensioenuitvoerder die ze beoordelen (7,3).
- Deelnemers van pensioenfondsen zijn geven gemiddeld een 7,7 aan hun pensioenuitvoerder. Deelnemers van premiepensioeninstellingen en verzekeraars beoordelen hun pensioenuitvoerder gemiddeld met respectievelijk een 6,9 en een 7,2.

Hoe beoordeelt u [pensioenuitvoerder] op de informatie over uw pensioen? Kunt u dit aangeven met een rapportcijfer?

Een 1 staat voor 'zeer ontevreden' en een 10 voor 'zeer tevreden'.

Helpt kan niet oordelen over hulp over vragen bij pensioen

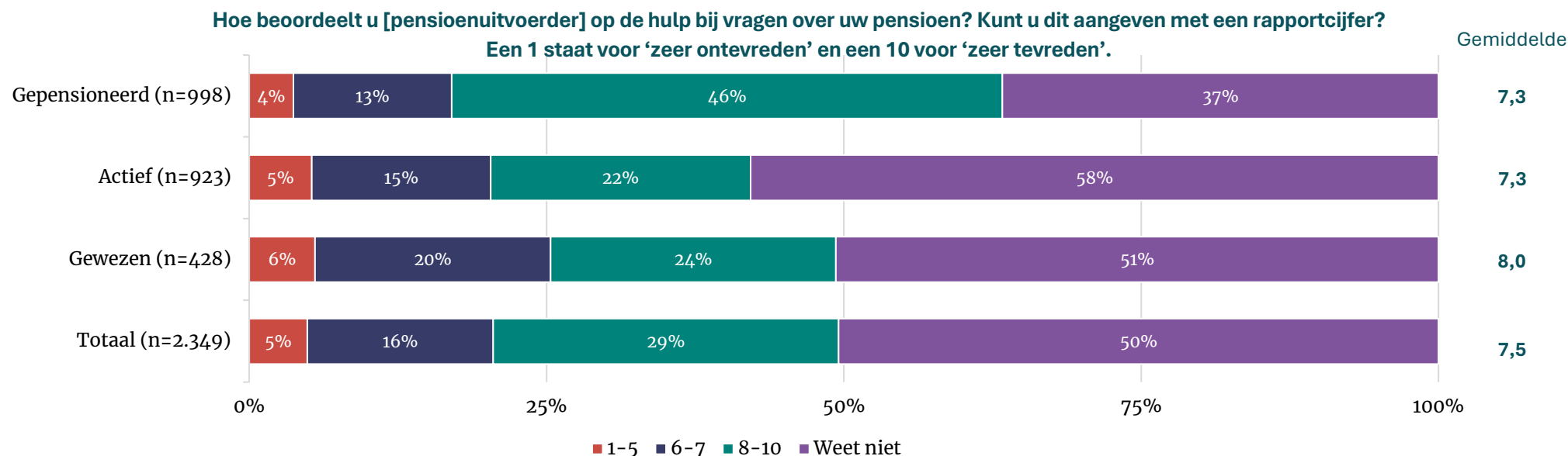

- De helft van de Nederlanders (50%) kan hun pensioenuitvoerder niet beoordelen op hoe hun hulp bij vragen is.
- Wanneer men wel een oordeel heeft, is men duidelijk vaker tevreden dan ontevreden. Drie op de tien (29%) geven een 8 of hoger en vijf procent een onvoldoende. Zestien procent zit daar tussenin en geeft een 6 of een 7.

Resultaten subgroepen

- Gepensioneerden geven gemiddeld een 8,0, dat is hoger dan actieve (7,3) en gewezen deelnemers (7,3).
- Deelnemers van pensioenfondsen geven gemiddeld een 7,7 voor de hulp die ze bij vragen krijgen. Deelnemers van premiepensioeninstellingen geven gemiddeld een 6,6 aan de hulp die ze krijgen en deelnemers van verzekeraars beoordelen de hulp gemiddeld met een 7,1.

5 Bekendheid nieuwe pensioenregels

Negen op de tien Nederlanders hoorden over nieuwe regels pensioen

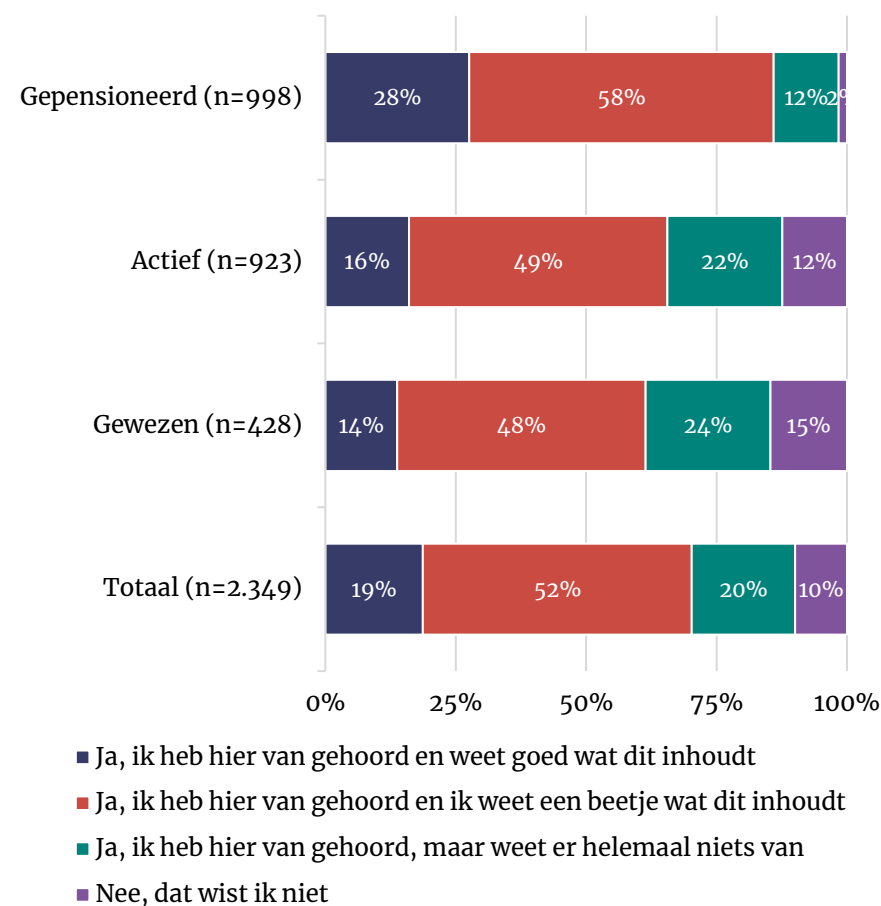
- Een vijfde (19%) van de Nederlanders zegt goed te weten wat de nieuwe pensioenregels inhouden. De helft (52%) heeft er wel van gehoord, maar is beperkt bekend met de inhoud.
- Drie op de tien weten niets over de nieuwe pensioenregels: 20 procent hoorde er wel over, maar weet er inhoudelijk niets van en 10 procent hoorde er nog niet over.

Resultaten subgroepen

- Gepensioneerden weten vaker goed of in enige mate wat de nieuwe pensioenregels inhouden.
- Deelnemers van pensioenfondsen die begin 2026 nog niet gaan invaren, geven vaker dan anderen aan goed op de hoogte te zijn van de nieuwe regels (20% versus 15% bij pensioenfondsen die begin 2026 invaren).

Weet u dat er nieuwe regels voor pensioen zijn?

Meerderheid begrijpt in enige mate waarom pensioen anders moet

- Twee op de vijf Nederlanders zeggen goed (31%) te begrijpen of heel goed (8%) te begrijpen waarom het pensioen anders moet.
- Daarnaast begrijpt de helft (46%) dit een beetje.
- Vijftien procent begrijpt niet (8%) of helemaal niet (7%) dat pensioenen anders geregeld moeten worden.

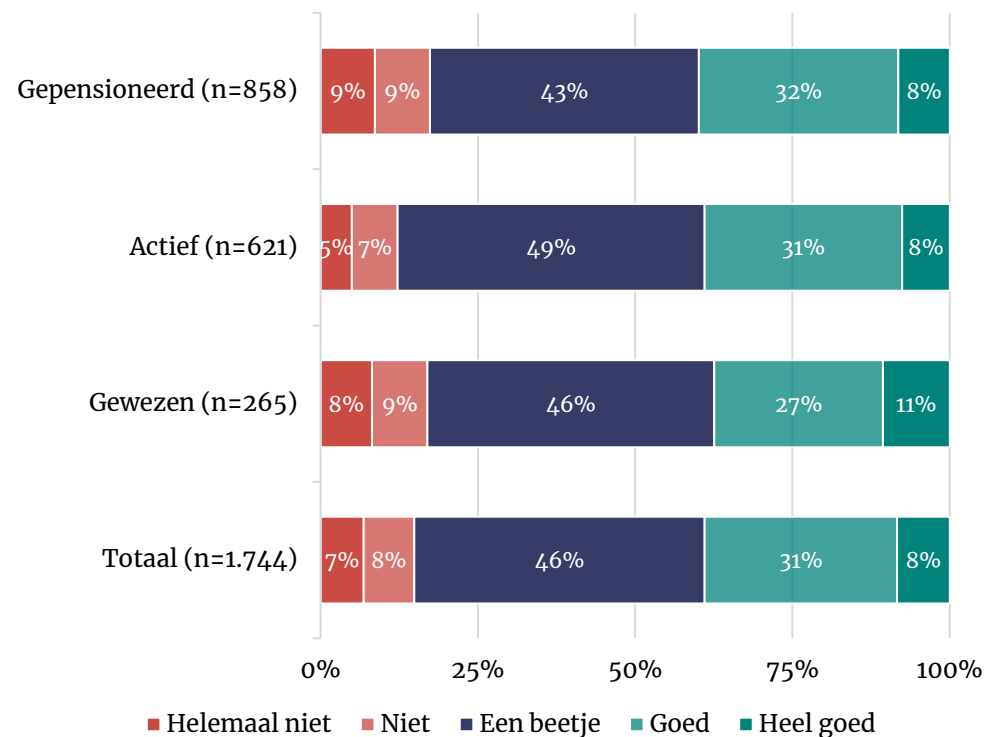

Resultaten subgroepen

- Negen procent van de gepensioneerden geeft aan helemaal niet te begrijpen waarom pensioenen anders geregeld moeten worden. Dit is naar verhouding minder onder actieve deelnemers (5%).

Sinds 1 juli 2023 is de nieuwe wetgeving over pensioenen van kracht. Dit betekent dat er nieuwe regels zijn voor uw pensioen.

In hoeverre begrijpt u waarom het pensioen anders geregeld moet worden?

Men ziet de nieuwe pensioenregels als persoonlijker

- Van de Nederlanders die wat zegt af te weten van de nieuwe pensioenregels, vindt de helft (49%) de nieuwe regels transparanter. Elf procent is het hier niet mee eens.
- De overige 40 procent staat in het midden (25%) of heeft geen antwoord op deze vraag (16%).

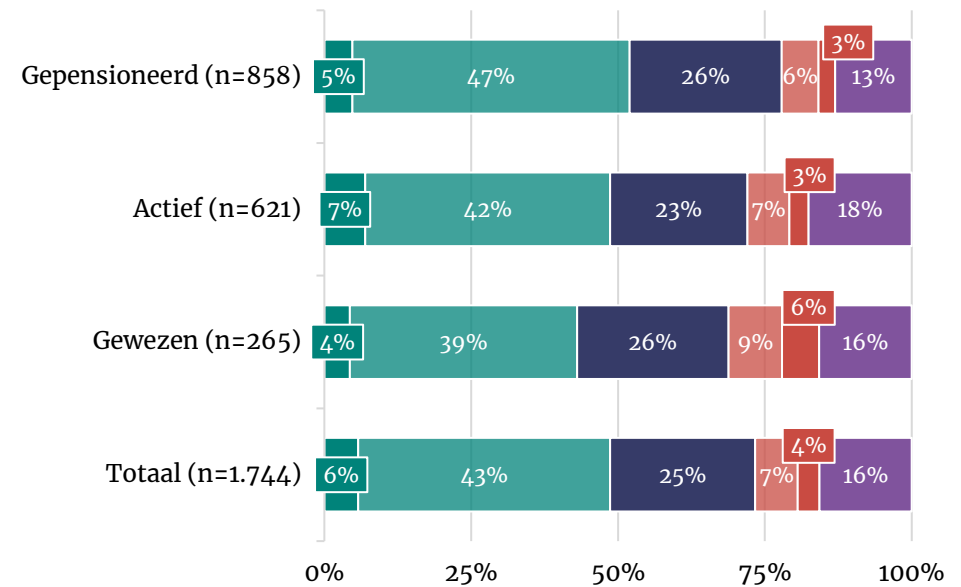

Resultaten subgroepen

- Gepensioneerden zijn het vaker eens met de stelling (52%) dan gewezen deelnemers (43%).
- Gewezen deelnemers zijn het naar verhouding vaker oneens met de stelling (15%).
- Een kwart van de deelnemers van premiepensioeninstellingen (24%) vindt de nieuwe regels niet persoonlijker. Dat is meer dan andere groepen.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?
(gesteld indien men aangeeft ten minste in enige mate op de hoogte te zijn van de pensioenregels)

De nieuwe pensioenregels zijn persoonlijker.

■ Zeer eens ■ Eens ■ Neutraal ■ Oneens ■ Zeer oneens ■ Weet niet/geen mening

Verdeeldheid over transparantie nieuwe pensioenregels

- Een kwart (23%) van de Nederlanders die wat zegt af te weten van de nieuwe pensioenregels, vindt de nieuwe regels transparanter. Een even grote groep (23%) is het hier juist niet mee eens.
- Een derde (34%) is het niet eens en niet oneens met de stelling en een vijfde (20%) heeft geen antwoord op de vraag.

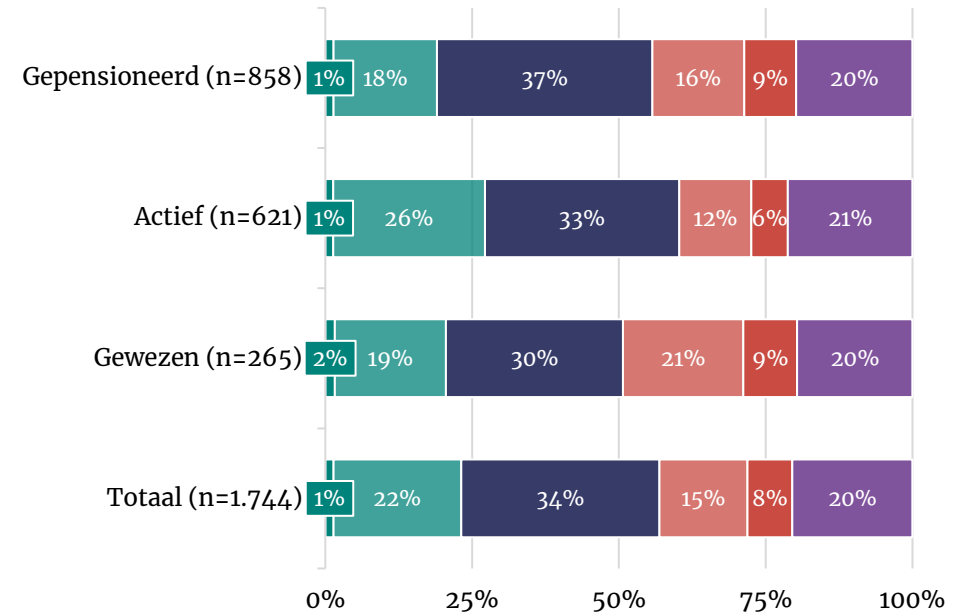

Resultaten subgroepen

- Gewezen deelnemers (30%) en gepensioneerden (24%) vinden vaker dat de nieuwe regels niet transparanter zijn dan actieve deelnemers (19%).
- Van deelnemers van pensioenfondsen die begin 2026 nog niet invaren, is 24 procent het oneens met de stelling. Bij deelnemers van pensioenfondsen die begin 2026 invaren is dat 19 procent.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?
(gesteld indien men aangeeft ten minste in enige mate op de hoogte te zijn van de pensioenregels)

De nieuwe pensioenregels zijn transparanter.

■ Zeer eens ■ Eens ■ Neutraal ■ Oneens ■ Zeer oneens ■ Weet niet/geen mening

Per saldo denkt men minder over pensioentransitie te weten dan anderen

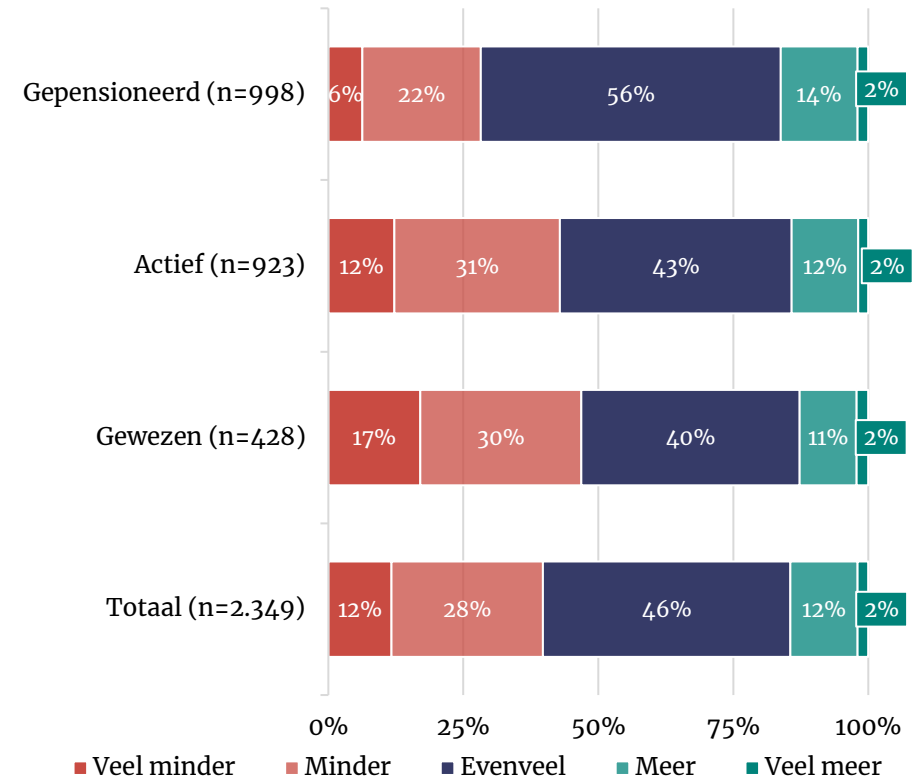
- Twee op de vijf Nederlanders (40%) denken minder dan anderen over de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel te weten.
- Veertien procent schat in beter op de hoogte te zijn dan gemiddeld.

Resultaten subgroepen

- Naar verhouding zeggen gewezen (47%) en actieve deelnemers (43%) vaker dan gepensioneerden (28%) dat ze minder op de hoogte zijn.
- Gepensioneerden schatten relatief vaak in dat ze evenveel over de transitie weten als anderen (56%).

Vergeleken met anderen, hoeveel weet u over de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel?

6 Sentiment nieuwe pensioenregels

Interesse, maar ook negatieve gevoelens bij nieuw pensioenregels

- Een derde van de Nederlanders (34%) is (heel) erg geïnteresseerd in de nieuwe pensioenregels. Daarmee is dit het meest ervaren gevoel.
- Meer negatieve gevoelens zoals machteloosheid (31%) en onzekerheid (25%) volgen kort daarna.
- Drie op de tien (30%) geven aan waakzaam te zijn.
- Frustraties (15%), hoop (13%), tevredenheid (11%), angst (11%) en geruststelling (9%) komen minder voor.

Resultaten subgroepen

- Gepensioneerden zijn vaker dan anderen tevreden (14%) en hoopvol (19%) over en vaker geïnteresseerd (45%) in de nieuwe pensioenregels. Naar verhouding zeggen zij ook vaker zich (helemaal) niet onzeker te voelen (37%) over de nieuwe pensioenregels (gewezen: 28%; actief: 30%).
- Gewezen deelnemers voelen zich relatief vaak niet hoopvol (33%; actief: 27%; gepensioneerd: 25%).

Hoe voelt u zich als u denkt aan de nieuwe regels voor pensioen? (% (heel) erg)

	Totaal (n=2.349)	Gewezen (n=428)	Actief (n=923)	Gepensioneerd (n=998)
Geïnteresseerd	34%	31%	29%	45%
Machteloos	31%	34%	29%	34%
Waakzaam	30%	30%	28%	35%
Onzeker	25%	26%	26%	23%
Bezorgd	25%	27%	24%	25%
Gefrustreerd	15%	16%	14%	14%
Hoopvol	13%	12%	11%	19%
Tevreden	11%	10%	10%	14%
Bang	11%	12%	11%	11%
Gerustgesteld	9%	7%	8%	11%

Twée op de vijf denken in het nieuwe pensioenstelsel achteruit te gaan

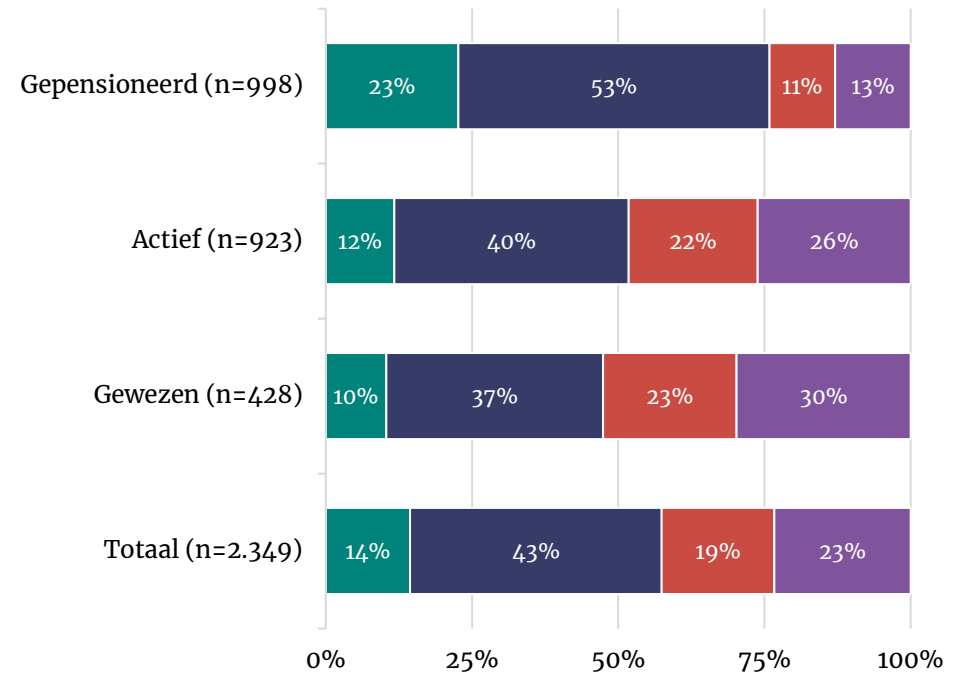
- Veertien procent van de Nederlanders verwacht er met het nieuwe pensioenstelsel op vooruit te gaan.
- Een vijfde (19%) verwacht juist dat het slechter wordt voor hen.
- Twee op de vijf (43%) voorzien weinig verandering en een kwart (23%) weet het niet.

Resultaten subgroepen

- Actieve (22%) en gewezen deelnemers (23%) verwachten vaker dan gepensioneerden (11%) erop achteruit te gaan.
- Deelnemers die nog niet over zijn gegaan naar het nieuwe stelsel, denken naar verhouding vaker dat er weinig zal veranderen (46% tegenover 36% bij deelnemers van pensioenfondsen die in 2026 invaren).

Wat denkt u dat er met uw pensioen gebeurt als [pensioenuitvoerder] overstapt op de nieuwe regels?

- Ik verwacht dat ik erop vooruitga
- Ik verwacht dat alles voor mij ongeveer hetzelfde blijft
- Ik verwacht dat ik erop achteruitga
- Weet ik niet

Minderheid is gerust over overgang naar nieuwe pensioenregeling

- Twee derde (63%) van de Nederlanders heeft er vertrouwen in dat hun pensioenuitvoerder zorgt voor een goede overgang naar de nieuwe pensioenregeling.
- Ook vertrouwt de helft (48%) erop dat er oog is voor de belangen van alle leeftijdsgroepen.
- Vier op de tien (43%) vertrouwen erop dat hun pensioenuitvoerder ervoor zorgt dat ze er niet op achteruit gaan in de nieuwe regeling. Drie op de tien (29%) denken dat hun pensioenuitvoerder handelt in hun belang bij de overgang naar het nieuwe stelsel.
- Drie op de tien (30%) hebben een gerust gevoel over de overgang. Een kwart (25%) is het daar niet mee eens.

Resultaten subgroepen

- Gepensioneerden zijn positiever dan actieve en gewezen deelnemers over de overgang. Ze hebben er vaker vertrouwen in dat de pensioenuitvoerder zorgt voor een goede overgang naar de nieuwe pensioenregeling en zorgt dat ze er niet op achteruit gaan. Ook zijn ze vaker gerust op de overgang.
- Deelnemers van pensioenfondsen hebben er naar verhouding vaker dan deelnemers van verzekeraars en premiepensioeninstellingen vertrouwen in dat hun pensioenuitvoerder zorgt voor een goede overgang en dat ze er niet op achteruitgaan.
- Deelnemers van pensioenfondsen die begin 2026 nog niet invaren, hebben minder vaak vertrouwen dat hun pensioenuitvoerder ervoor zorgt dat ze er in de nieuwe regeling niet op achteruit gaan.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (% (zeer) eens)

	Totaal (n=2.349)	Gewezen (n=428)	Actief (n=923)	Gepensioneerd (n=998)
Ik heb er vertrouwen in dat [pensioenuitvoerder] zorgt voor een goede overgang naar de nieuwe pensioenregeling	63%	54%	63%	70%
Ik heb er vertrouwen in dat vertegenwoordigers van werkgevers, werknemers en gepensioneerden oog hebben voor de belangen van alle leeftijdsgroepen	48%	40%	49%	51%
Ik vertrouw erop dat [pensioenuitvoerder] ervoor zorgt dat ik er in de nieuwe pensioenregeling niet op achteruit ga	43%	33%	43%	52%
Ik heb een gerust gevoel over de overgang naar de nieuwe pensioenregeling	30%	25%	27%	39%
[pensioenuitvoerder] handelt bij de overgang naar de nieuwe pensioenregeling in mijn belang	29%	21%	28%	36%

7 Informatie, waardering en impact

Zeven op de tien zagen informatie over nieuwe pensioenregeling

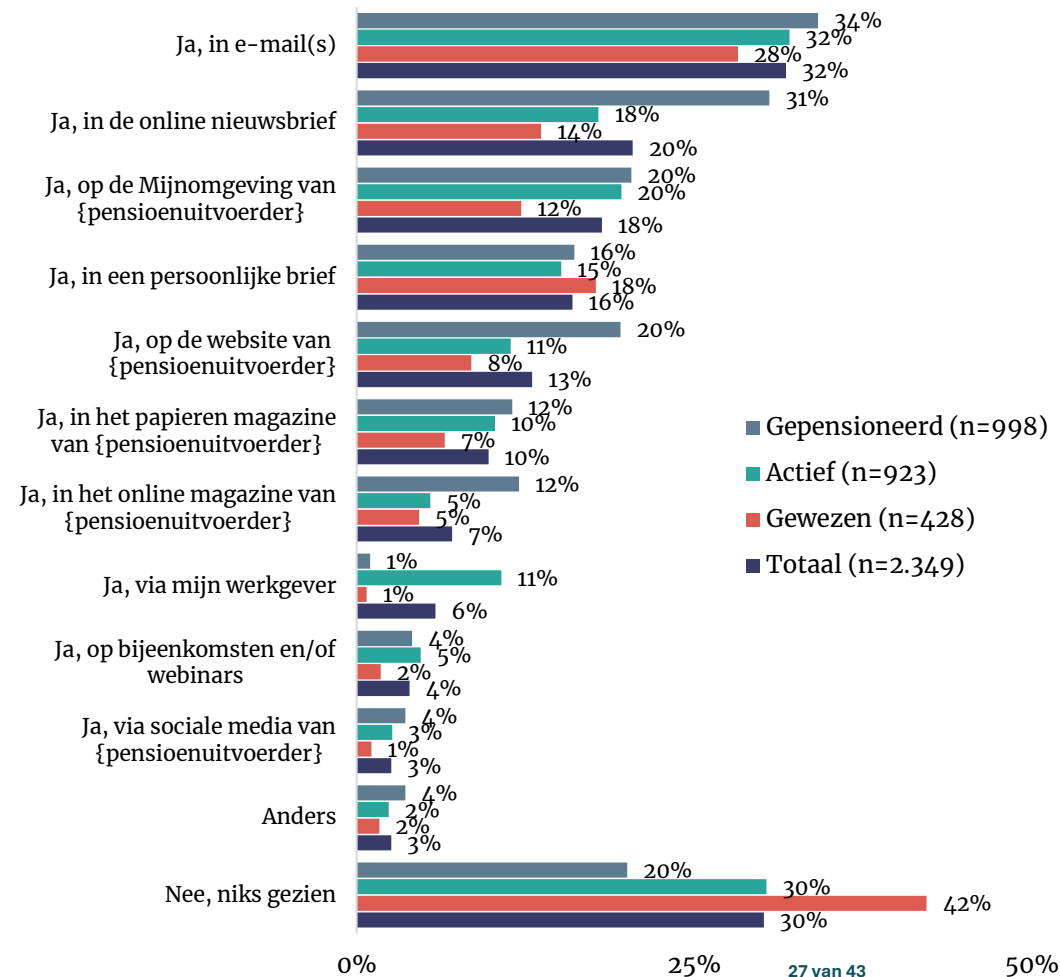
- Drie op de tien Nederlanders (30%) zagen in de zes maanden voorafgaand aan het onderzoek geen informatie over de nieuwe pensioenregeling van hun pensioenuitvoerder.
- Als men informatie ontvangt, is dat vooral via e-mails (32%) en online nieuwsbrieven (20%).
- Een vijfde (18%) zag informatie op de 'Mijnomgeving' van de pensioenuitvoerder en 16 procent ontving een persoonlijke brief.

Resultaten subgroepen

- Gewezen deelnemers zagen relatief minder informatie van hun pensioenuitvoerder (58%). Onder actieve deelnemers (70%) en gepensioneerden (80%) zag een ruime meerderheid informatie over de nieuwe regeling.
- Gepensioneerden kijken relatief vaker zelf op de website van de pensioenuitvoerder of in het online magazine.
- Deelnemers van pensioenfondsen die begin 2026 invaren, ontvangen vaker informatie via e-mails (39%) dan deelnemers van andere pensioenfondsen (29%).
- Deelnemers van pensioenfondsen zien vaker informatie via online en papieren magazines dan deelnemers van premiepensioeninstellingen en verzekeraars.

Heeft u de afgelopen 6 maanden informatie van [pensioenuitvoerder] over de nieuwe pensioenregeling van [pensioenuitvoerder] gezien?

Pensioencommunicatie voor meesten begrijpelijk

- Zes op de tien mensen (58%) die communicatie over de nieuwe pensioenregels hebben gezien, vonden dit in begrijpelijke taal geschreven. Ook vond de helft (46%) het duidelijk.
- Minder vaak vond men het transparant (40%), eerlijk (38%), aansluiten bij de eigen situatie (36%) en volledig (32%). Dit komt vooral omdat men relatief vaak 'weet niet/geen mening' antwoord over deze aspecten.
- Een kwart (25%) vond dat de communicatie veel informatie bevatte die ze nog niet wisten.

Resultaten subgroepen

- Zestien procent van de gewezen deelnemers vindt de ontvangen informatie niet volledig. Dat is meer dan onder actieve deelnemers (10%) en gepensioneerden (10%).

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (% (zeer) eens)
(gesteld indien men communicatie over de nieuwe pensioenregeling heeft gezien)

Ik vind de informatie vanuit [pensioenuitvoerder] over de nieuwe regels voor pensioen...

	Totaal (n=1.699)	Gewezen (n=251)	Actief (n=650)	Gepensioneerd (n=798)
In begrijpelijke taal geschreven	58%	55%	56%	64%
Duidelijk	46%	40%	45%	50%
Transparant	40%	36%	41%	42%
Eerlijk	38%	34%	36%	43%
Voldoende passen bij mijn situatie	36%	29%	35%	40%
Volledig	32%	31%	31%	33%
Veel informatie bevatten die ik nog niet wist	25%	24%	27%	21%

Meesten weten waar ze terecht kunnen met vragen over hun pensioen

- Twee derde van de Nederlanders (61%) zegt te weten waar ze terecht kunnen met vragen over hun pensioen.
- Eén op zeven (14%) weet dit niet goed.

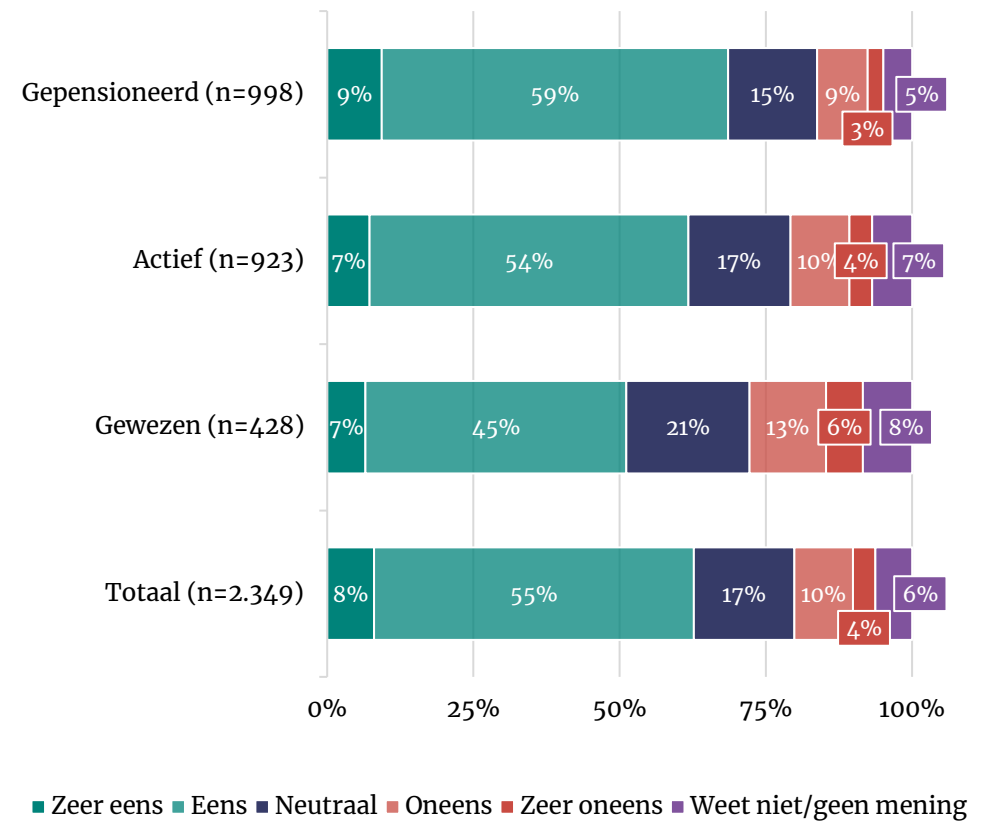

Resultaten subgroepen

- Van de gepensioneerden zegt een groter aandeel (69%) te weten waar ze met vragen moeten zijn dan van de gewezen (51%) en actieve deelnemers (62%).
- Deelnemers van pensioenfondsen die begin 2026 nog niet invaren zeggen vaker te weten waar ze moeten zijn met hun vragen (63%) dan anderen (57%).

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Ik weet waar ik terecht kan met vragen en voor informatie over mijn nieuwe pensioen.

Berichtgeving leidt niet per se tot meer verdiepen in pensioen

- Een kwart van de Nederlanders (25%) zegt zich meer in het eigen pensioen te verdiepen door alle berichtgeving over de nieuwe pensioenregeling.
- Voor een derde (36%) is dat juist niet het geval.
- Ook een derde (36%) zit hier juist tussenin.

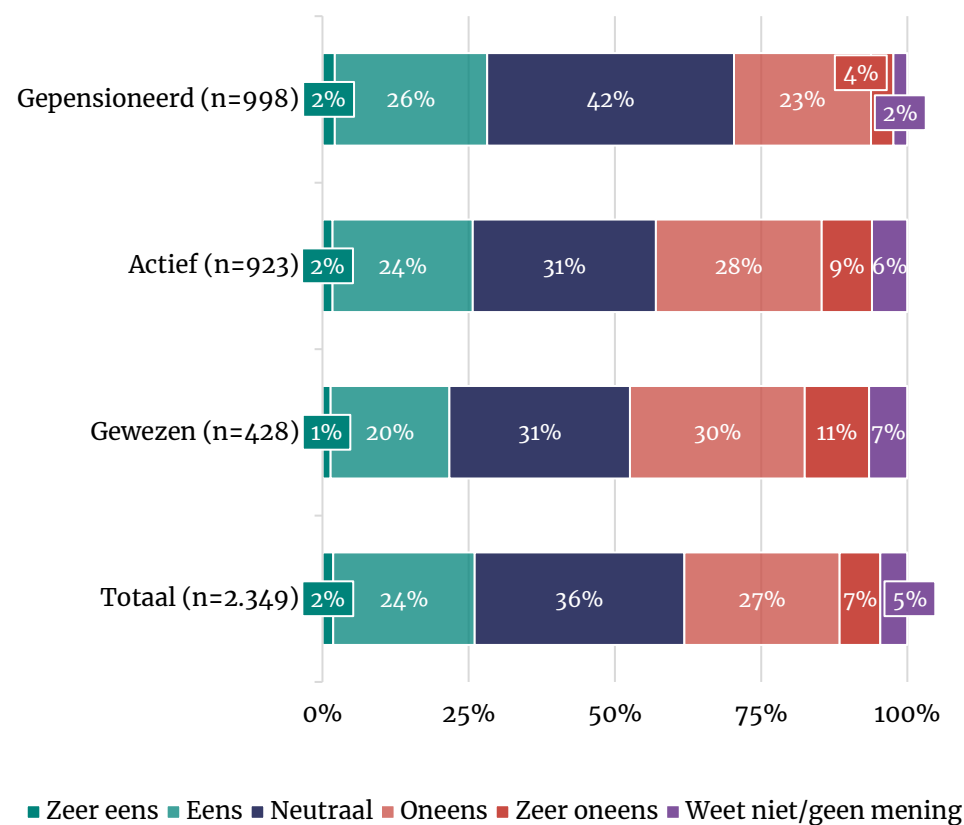

Resultaten subgroepen

- Gewezen (42%) en actieve deelnemers (39%) geven vaker dan gepensioneerden (27%) aan dat ze zich niet meer zijn gaan verdiepen.
- Deelnemers van pensioenfondsen die begin 2026 nog niet invaren zijn zich vaker meer gaan verdiepen in hun pensioen (26%) dan anderen (22%).

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Door alle berichten over de nieuwe pensioenregeling verdiep ik mij nu meer in mijn pensioen.

Minderheid had afgelopen zes maanden contact met pensioenuitvoerder

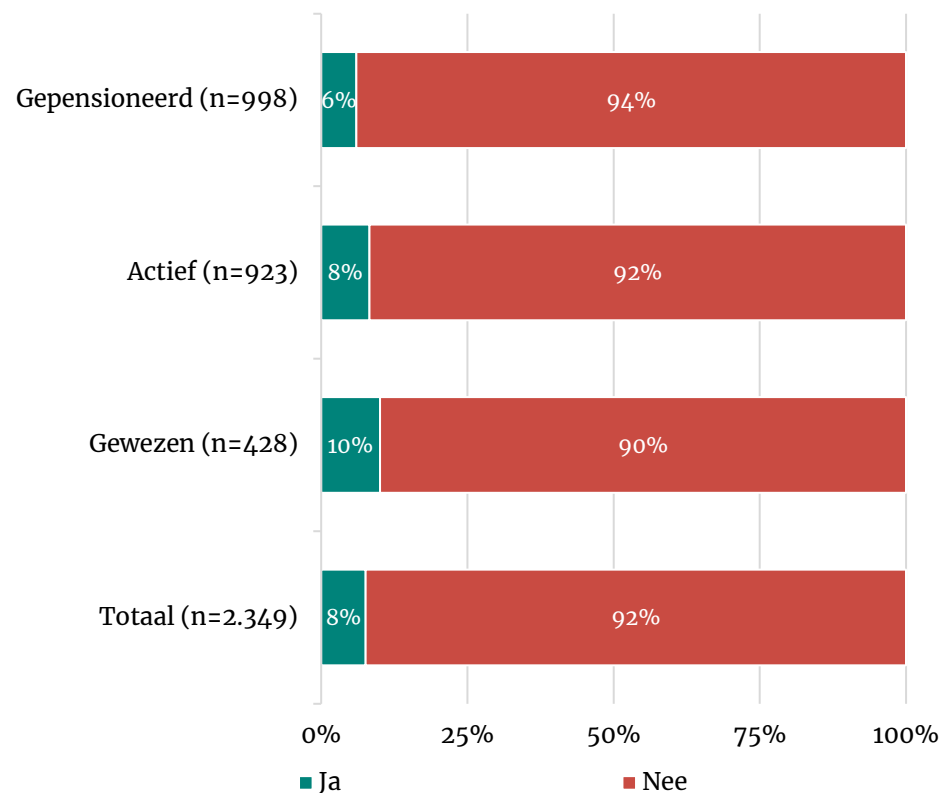
- Acht procent van de Nederlanders had in de afgelopen zes maanden contact met hun pensioenuitvoerder.

Resultaten subgroepen

- Van de gewezen deelnemers had tien procent contact met hun pensioenuitvoerder. Onder gepensioneerden is dat minder (6%).
- Deelnemers van pensioenfondsen die begin 2026 nog niet invaren, hadden in negen procent van de gevallen contact met hun pensioenuitvoerder. Bij anderen is dat vijf procent.

Heeft u de afgelopen 6 maanden persoonlijk contact gehad met een medewerker van [pensioenuitvoerder]?

Kennis over nieuwe pensioenregels vooral via landelijke media

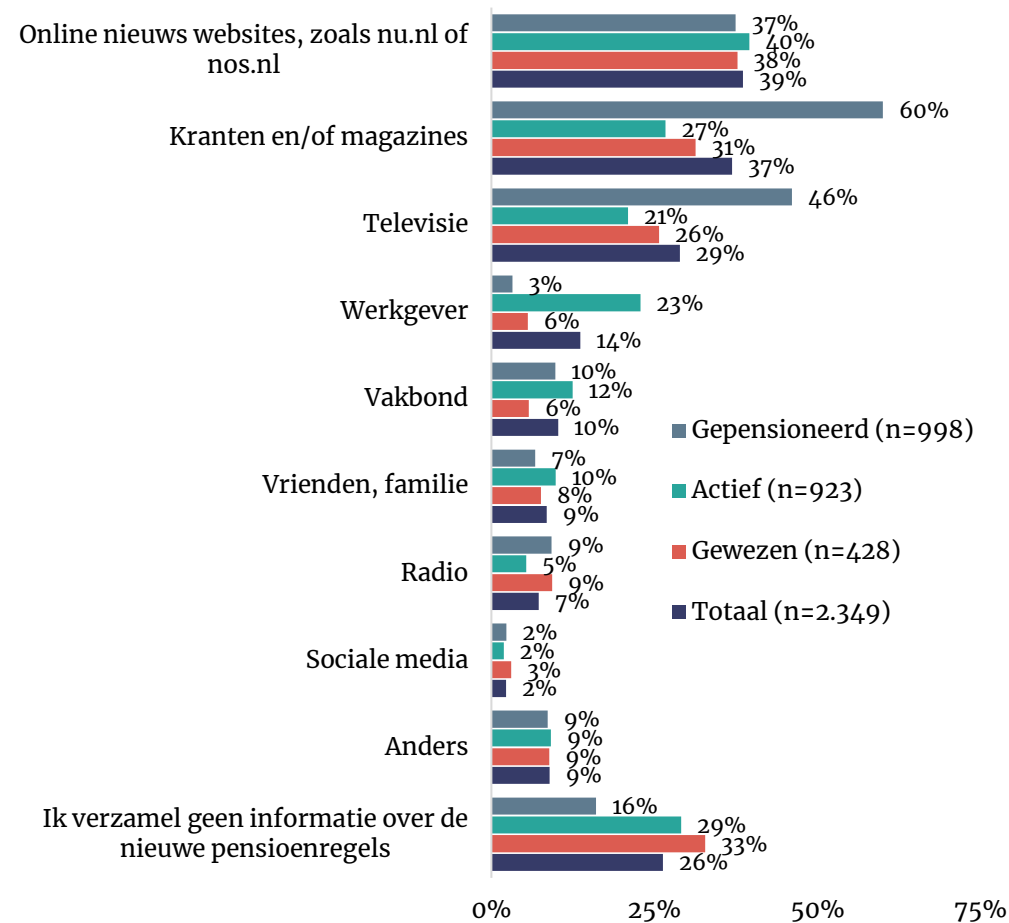
- Driekwart van de Nederlanders (74%) haalt informatie over nieuwe pensioenregels ook uit andere bronnen dan via hun pensioenuitvoerder.
- Dit gebeurt voornamelijk via nieuwswebsites (39%), kranten of magazines (37%) en televisie (29%).

Resultaten subgroepen

- Van de gepensioneerden verzamelt 84 procent zelf informatie. Bij gewezen (67%) en actieve deelnemers (71%) is dat percentage lager.
- Driekwart (76%) van de deelnemers pensioenfondsen die begin 2026 nog niet invaren, verzamelen zelf informatie. Bij deelnemers van pensioenfondsen die wel invaren, is dit 69 procent.
- Gepensioneerden noemen kranten of magazines (60%) en televisie (46%) vaker dan anderen.
- Actieve deelnemers komen relatief vaak aan hun kennis via hun werkgever (23%).
- Deelnemers van pensioenfondsen zeggen minder vaak informatie te verkrijgen via hun werkgever (12%) dan mensen die hun pensioen ontvangen via een premiepensioeninstelling (24%) of een verzekeraar (20%).

Waar haalt u zelf informatie over de nieuwe regels voor pensioen vandaan?

A Bijlagen

D

E

Vragenlijst

1. Welke situatie is op dit moment op u van toepassing?

Meerdere antwoorden mogelijk

- Ik bouw pensioen op via mijn huidige werkgever
- Ik heb eerder pensioen opgebouwd via mijn toenmalige werkgever
- Ik bouw geen pensioen op en heb dit ook nog niet eerder gedaan → buiten doelgroep; einde vragenlijst
- Weet ik niet → buiten doelgroep; einde vragenlijst
- Wil ik niet zeggen → buiten doelgroep; einde vragenlijst

2. Bent u...? (alleen stellen indien niet bekend)

- Man
- Vrouw
- Anders dan bovenstaande
- Wil ik niet zeggen

3. Wat is uw leeftijd? (alleen stellen indien niet bekend)

-
- Wil ik niet zeggen

4. Wat is uw hoogst gevolgde opleiding? (alleen stellen indien niet bekend)

Deze opleiding hoeft niet te zijn afgemaakt.

Bent u student? Vul dan de opleiding in die u momenteel volgt.

- Geen onderwijs / basisonderwijs / cursus inburgering / cursus Nederlandse taal
- LBO / VBO / VMBO (kader- of beroepsgerichte leerweg) / MBO 1 (assistentenopleiding)
- MAVO / HAVO of VWO (eerste drie jaar) / ULO / MULO / VMBO (theoretische of gemengde leerweg) / voortgezet speciaal onderwijs
- MBO 2, 3, 4 (basisberoeps-, vak-, middenkader- of specialistenopleiding) of MBO oude structuur (vóór 1998)
- HAVO of VWO (overgegaan naar de 4e klas) / HBS / MMS / HBO-propedeuse of WO-propedeuse
- HBO (behalve HBO-master) / WO-kandidaats- of WO-bachelor
- WO-doctoraal of WO-master of HBO-master / postdoctoraal onderwijs
- Weet niet / wil niet zeggen

5. Welke situatie is op dit moment het meest op u van toepassing?

- Werkzaam in loondienst
- Ondernemer met personeel
- Zzp'er/freelancer
- Arbeidsongeschikt
- Werkloos / werkzoekend / bijstand
- Gepensioneerd of VUT
- Studerend / schoolgaand
- Huisvrouw / huisman
- Anders

<indien werkzaam (V5= 1 t/m 3)>

6. In welke sector bent u werkzaam?

- Landbouw, bosbouw en visserij
- Winning van delfstoffen
- Industrie
- Productie, distributie, handel in elektriciteit en aardgas
- Winning/distributie van water; afval(water)beheer, sanering
- Bouwnijverheid
- Groot- en detailhandel; reparatie van auto's
- Vervoer en opslag
- Logies-, maaltijd- en drankverstrekking
- Informatie en communicatie
- Financiële instellingen
- Verhuur van en handel in onroerend goed
- Advisering, onderzoek, special. zakelijke dienstverlening
- Verhuur van roerende goederen, overige zakelijke dienstverlening
- Openbaar bestuur, overheidsdiensten, sociale verzekeringen
- Onderwijs
- Gezondheids- en welzijnszorg
- Cultuur, sport en recreatie
- Overige maatschappelijke dienstverlening
- Extraterritoriale organisaties en lichamen

- Weet ik niet
- Wil ik niet zeggen

<indien V1=1>

U geeft aan dat u momenteel pensioen opbouwt.

7. Bij welke pensioenuitvoerder bouwt u nu uw pensioen op?

Meerdere antwoorden mogelijk

- Verzekeraar (zoals Nationale Nederlanden, Asr, Allianz, Achmea, Athora-Zwitserleven)
- Premiepensioeninstelling (zoals Zwitserleven PPI, BeFrank PPI, Allianz PPI, Aegon Capital, Asr PPI, Centraal Beheer PPI)
- ABP (Pensioenfonds voor overheid en onderwijs)
- PFZW (Pensioenfonds voor zorg en welzijn)
- PMT (Pensioenfonds voor metaal en techniek)
- PME (Pensioenfonds voor metaalektro)
- BpfBouw (Pensioenfonds voor de bouw)
- Stipp (Pensioenfonds voor de uitzendsector)
- Horeca en Catering
- Detailhandel
- BPL (Pensioenfonds voor landbouw)
- Vervoer (Pensioenfonds voor vervoer over de weg)
- Ander pensioenfonds, namelijk:
- Weet ik niet
- Wil ik niet zeggen

<indien V1=2>

U geeft aan dat u (ook) eerder pensioen heeft opgebouwd. Als u dit opgebouwde pensioen al heeft overgedragen aan een andere pensioenuitvoerder, vult u bij deze vraag “weet ik niet” in.

8. Bij welke pensioenuitvoerder heeft u eerder pensioen opgebouwd?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Verzekeraar (zoals Nationale Nederlanden, Asr, Allianz, Achmea, Athora-Zwitserleven)
- Premiepensioeninstelling (zoals Zwitserleven PPI, BeFrank PPI, Allianz PPI, Aegon Cappital, Asr PPI, Centraal Beheer PPI)
- ABP (Pensioenfonds voor overheid en onderwijs)
- PFZW (Pensioenfonds voor zorg en welzijn)
- PMT (Pensioenfonds voor metaal en techniek)
- PME (Pensioenfonds voor metalektro)
- BpfBouw (Pensioenfonds voor de bouw)
- Stipp (Pensioenfonds voor de uitzendsector)
- Horeca en Catering
- Detailhandel
- BPL (Pensioenfonds voor landbouw)
- Vervoer (Pensioenfonds voor vervoer over de weg)
- Ander pensioenfonds, namelijk:
- Weet ik niet
- Wil ik niet zeggen

Beoordeling Pensioenuitvoerder

Variant actief:

U bouwt pensioen op [pensioenuitvoerder].

Variant gewezen:

U heeft in het verleden pensioen opgebouwd bij [pensioenuitvoerder].

De vragen in de vragenlijst gaan vanaf nu over [pensioenuitvoerder].

[programmeur: als men de pensioenuitvoerder niet weet, moet overal waar [pensioenuitvoerder] staat, 'uw pensioenuitvoerder' of 'mijn pensioenuitvoerder' komen te staan afhankelijk van de vraagstelling.]

9. Hoe tevreden bent u over [pensioenuitvoerder] in zijn geheel?

U kunt dit aangeven met een rapportcijfer.

Een 1 staat voor 'zeer ontevreden' en een 10 voor 'zeer tevreden'.

U beoordeelt uw [pensioenuitvoerder] met een [cijfer V9].

10. Kunt u dit toelichten?

[Open]

- Geen antwoord

11. Heeft het cijfer dat u zojuist heeft gegeven (ook) te maken met een of meer van de volgende zaken? Dit cijfer is beïnvloed door:

Antwoorden in willekeurige volgorde.

Meerdere antwoorden mogelijk

- Hoe [pensioenuitvoerder] mij op de hoogte houdt en benadert
- Hoe bekenden en collega's over [pensioenuitvoerder] praten
- Hoe mijn (toenmalige) werkgever over [pensioenuitvoerder] spreekt/sprak
- Hoe er in de media over [pensioenuitvoerder] wordt gesproken
- Hoe er in de media over pensioen wordt gesproken
- Mijn eigen persoonlijke ervaring
- De beleggingsresultaten van [pensioenuitvoerder]
- De hoogte van mijn (verwachte) pensioen
- Anders, namelijk:
- Met geen van bovenstaande

12. Hoe beoordeelt u [pensioenuitvoerder] op de volgende onderdelen?

Stellingen in willekeurige volgorde.

U kunt dit aangeven met een rapportcijfer.

Een 1 staat voor 'zeer slecht' en een 10 voor 'zeer goed'.

- De informatie over mijn pensioen
- De hulp bij vragen over mijn pensioen

Bekendheid nieuwe pensioenregels

13. Weet u dat er nieuwe regels voor pensioen zijn?

- Ja, ik heb hier van gehoord en weet goed wat dit inhoudt
- Ja, ik heb hier van gehoord en ik weet een beetje wat dit inhoudt
- Ja, ik heb hier van gehoord, maar weet er helemaal niets van
- Nee, dat wist ik niet

14. Sinds 1 juli 2023 is de nieuwe wetgeving over pensioenen van kracht. Dit betekent dat er nieuwe regels voor uw pensioen zijn. In hoeverre begrijpt u waarom het pensioen anders geregeld moet worden?

[Indien het antwoord op vraag 10: “ja, ik heb hier van gehoord en weet goed wat dit inhoudt of ja, ik heb hier van gehoord en weet een beetje wat dit inhoudt” is dan wordt deze vraag gesteld.]

Antwoord tussen (schaal):

“Ik begrijp helemaal niet waarom het pensioen anders geregeld moet worden” tot “Ik begrijp heel goed waarom het pensioen anders geregeld moet worden”

15. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

[Indien het antwoord op vraag 10: “ja, ik heb hier van gehoord en weet goed wat dit inhoudt of ja, ik heb hier van gehoord en weet een beetje wat dit inhoudt” is dan wordt deze vraag gesteld.]

Stellingen in willekeurige volgorde.

Antwoorden: Zeer eens (2) Eens (3) Niet eens, niet oneens (4) Oneens (5) Zeer oneens (6) Weet niet/geen mening

- De nieuwe pensioenregels zijn persoonlijker.
- De nieuwe pensioenregels zijn transparanter.

16. Vergeleken met anderen, hoeveel weet u over de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel?

Antwoord tussen (schaal):

“Veel minder dan de meeste mensen.” en “Veel meer dan de meeste mensen.”

Sentiment nieuwe regels voor pensioen

17. Hoe voelt u zich als u denkt aan de nieuwe regels voor pensioen?

Vragen in willekeurige volgorde.

Antwoorden: (A) heel erg, (B) erg, (C) neutraal, (D) niet en (E) helemaal niet

- Onzeker
- Bezorgd
- Tevreden
- Hoopvol
- Geïnteresseerd
- Gefrustreerd
- Bang
- Gerustgesteld
- Waakzaam
- Machteloos

18. Wat denkt u dat er met uw pensioen gebeurt als [pensioenuitvoerder] overstapt op de nieuwe regels?

- Ik verwacht dat ik erop vooruitga
- Ik verwacht dat alles voor mij ongeveer hetzelfde blijft
- Ik verwacht dat ik erop achteruitga
- Weet ik niet

19. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Stellingen in willekeurige volgorde.

Antwoorden: (A) Zeer eens, (B) Eens, (C) Niet eens/ niet oneens, (D) Oneens, (E) Zeer oneens, (F) Weet niet/geen mening

- Ik heb er vertrouwen in dat [pensioenuitvoerder] zorgt voor een goede overgang naar de nieuwe pensioenregeling
- Ik heb een gerust gevoel over de overgang naar de nieuwe pensioenregeling
- Ik vertrouw erop dat [pensioenuitvoerder] ervoor zorgt dat ik er in de nieuwe pensioenregeling niet op achteruit ga
- [pensioenuitvoerder] handelt bij de overgang naar de nieuwe pensioenregeling in mijn belang
- Ik heb er vertrouwen in dat vertegenwoordigers van werkgevers, werknemers en gepensioneerden oog hebben voor de belangen van alle leeftijdsgroepen

Informatie, waardering en impact

20. Heeft u de afgelopen 6 maanden informatie van [pensioenuitvoerder] over de nieuwe pensioenregeling van [pensioenuitvoerder] gezien?

Antwoorden in willekeurige volgorde.

Minimaal 1 antwoord, meerdere antwoorden mogelijk.

- Ja, in e-mail(s)
- Ja, in de online nieuwsbrief
- Ja, in een persoonlijke brief
- Ja, op de website van [pensioenuitvoerder]
- Ja, op de Mijnomgeving van [pensioenuitvoerder]
- Ja, in het papieren magazine van [pensioenuitvoerder]
- Ja, in het online magazine van [pensioenuitvoerder]
- Ja, op bijeenkomsten en/of webinars
- Ja, via sociale media van [pensioenuitvoerder]
- Ja, via mijn werkgever
- Ja, anders, namelijk:
- Nee, ik heb niks gezien over de nieuwe pensioenregeling

21. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Stellingen in willekeurige volgorde.

Ik vind de informatie vanuit [pensioenuitvoerder] over de nieuwe regels voor pensioen..

[Deze vraag wordt niet gesteld aan de personen die op vraag 17 “Nee, ik heb niks gezien over de nieuwe pensioenregeling]

Antwoorden: (A) Zeer eens, (B) Eens, (C) Niet eens/ niet oneens, (D) Oneens, (E) Zeer oneens, (F) Weet niet/geen mening

- Duidelijk
- In begrijpelijke taal geschreven
- Volledig
- Eerlijk
- Transparant
- Voldoende passen bij mijn situatie
- Veel informatie bevatten die ik nog niet wist

22. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Stellingen in willekeurige volgorde.

Antwoorden: (A) Zeer eens, (B) Eens, (C) Niet eens/ niet oneens, (D) Oneens, (E) Zeer oneens, (F) Weet niet/geen mening

- Ik weet waar ik terecht kan met vragen en voor informatie over mijn nieuwe pensioen
- Door alle berichten over de nieuwe pensioenregeling verdiep ik mij nu meer in mijn pensioen

23. Heeft u de afgelopen 6 maanden persoonlijk contact gehad met een medewerker [pensioenuitvoerder]?

- Ja
- Nee

24. Waar haalt u zelf informatie over de nieuwe regels voor pensioen vandaan?

Meerdere antwoorden mogelijk

- Kranten en/of magazines
- Online nieuws websites, zoals nu.nl of nos.nl
- Televisie
- Radio
- Sociale media, namelijk:
- Vrienden, familie
- Werkgever
- Vakbond
- Anders, namelijk:

Dit is het einde van de vragenlijst. Hartelijk dank voor het invullen.

25. Heeft u nog opmerkingen over de vragenlijst of wilt u nog iets kwijt wat niet aan de orde is geweest?

- Geen antwoord

Contactgegevens

Ipsos I&O

Zuiderval 70
7543 EZ Enschede
053 - 200 52 00

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 – 308 48 00

Amstelveenseweg 760
1081 JK Amsterdam
020 - 607 07 07

Ericssonstraat 2
5121 ML Rijen
020-607 07 07

